

Wat geef jij door?

Een gids over nalaten aan een goed doel

IDEALEN DOORGEVEN

Waarom (steeds meer) mensen een goed doel in hun testament opnemen

WELKE BESTEMMING?

Ontdek welk goed doel bij jou past

PRAKTISCH

Zo maak je een testament met persoonlijke betekenis

toegiftnl & foodwatch

Beste lezer,

Heb jij er wel eens over nagedacht, een goed doel op te nemen in je testament? Bij Toegift en onze aangesloten goede doelen zien we dat steeds meer mensen hierover nadenken of actie ondernemen. We krijgen er dan ook veel vragen over. Die variëren van ‘Hoe bepaal ik welk goed doel bij mij past?’, ‘Hoe bespreek ik dit met mijn dierbaren?’ tot ‘Hoe leg ik dit vast in mijn testament?’.

Deze vragen begrijpen wij bij Toegift maar al te goed. Want als je het doet, dan wil je het goed doen. Voor jezelf, voor de generatie na jou en voor jouw nabestaanden. Daarom hebben we deze gids uitgegeven. Om mensen zoals jou te inspireren, informeren en te helpen met praktische tips. Dat is ook precies waarom Toegift is opgericht. Wij zetten ons in om jouw idealen voort te laten leven door een nalatenschap aan een

goed doel. Zo helpen we mensen om wat zij bij leven belangrijk vinden, voort te zetten voor toekomstige generaties.

Je leest in deze gids over de idealen van Tessa en Bob, we leggen uit wat er allemaal bij komt kijken als je een testament opstelt, geven praktische tips en we reiken je een stappenplan aan om je voor te bereiden op een gesprek met de notaris. We kunnen ons voorstellen dat je nog met persoonlijke vragen zit na het lezen van deze gids. Dan staan onze aangesloten goede doelen voor je klaar. Altijd vrijblijvend, want hun advies verplicht je tot niets. Op www.toegift.nl vind je de contactgegevens van de aangesloten goede doelen.

Namens alle collega's van Toegift hoop ik dat deze gids jou verder op weg helpt en ik wens je veel inspiratie toe bij het opmaken van je testament.

Julie Mingeli

Toegift

05

Wat geef jij door?

Bob en Tessa hebben allebei een goed doel opgenomen in hun testament. Zo geven ze hun idealen door aan de volgende generatie. Hun testament geeft hun honderd procent zekerheid dat het goed geregeld is.

12

De juiste bestemming

Welke dromen heb jij voor de wereld en de mensen om wie je geeft? Door na te laten aan een goed doel kun je de wereld een stukje mooier maken. Je kunt één maar ook meer goede doelen opnemen in je testament.

13

Wat laat jij na?

Je laat veel meer na dan je denkt. Niet alleen een huis, een auto en een spaarrekening, maar ook meubels, huisdieren en social media-accounts. Met onze checklist en handige vragen kun je snel en eenvoudig je nalatenschap in kaart brengen.

18

O, zit dat zo!

Er komt best veel kijken bij het opstellen van een testament, maar gelukkig is het met de juiste voorbereiding heel goed te doen. Wij helpen je alvast een stuk op weg met de belangrijkste vragen rond een testament. En de antwoorden, natuurlijk.

21

Je testament goed geregeld

Je hebt ze allebei nodig: de een voor het opstellen van je testament, de ander voor het afwikkelen van je nalatenschap. Notaris Yvonne Vleeshouwers en executeur Nickey Smelt vertellen wat hun rol is.

»Als je je wensen hebt vastgelegd in je testament, dan geeft dat rust.«

Nalaten aan de aarde waarop je hebt geleefd

Bob Dofferhoff (53) koestert een grote liefde voor de natuur. Het is voor hem dan ook vanzelfsprekend dat hij niet alleen nalaat aan zijn kinderen, maar ook aan een of meer natuur- en milieubeschermingsorganisatie. Zijn testament liet hij al voor zijn veertigste opmaken. Want als je het vroeg regelt, geeft dat rust.

In de natuur komt Bob Dofferhoff helemaal tot rust. Als het maar even kan trekt hij erop uit in een natuurgebied en hij neemt graag andere mensen mee om zijn enthousiasme over de natuur met hen te delen. Daarnaast is hij op vele manieren actief op het gebied van natuurbehoud. Bijvoorbeeld bij de paddenpatrouille, die padden helpt om veilig de weg over te steken. Of als weidevogelwachter, die boeren adviseert over hoe en wanneer ze het beste kunnen maaien zonder broedende vogels te verstoren.

Diverse natuurbeschermingsorganisaties

Dat Bob dus lid of donateur is van niet één, maar van diverse natuur- en milieubeschermingsorganisaties, zal niemand verbazen. Eén van die organisaties heeft hij in zijn testament opgenomen. Bob maakte toen hij tegen de 40 liep al zijn testament op, vertelt hij: 'Dat kwam door de vroege dood van mijn zwager, die maar 46 is geworden. Dat bracht mij op het idee om zo snel mogelijk alles wél goed te regelen.'

Niet meer dan logisch

Nalaten aan een goed doel op het gebied van natuurbescherming was voor Bob niet meer dan logisch. 'Ik heb op deze aarde mogen leven,' zegt hij. 'En daarom wil ik ook iets aan de natuur op aarde nalaten.' Het goede doel krijgt een legaat – een vast bedrag. Bobs vrouw en kinderen zijn zijn erfgenamen en krijgen allemaal een percentage van zijn bezittingen. Overigens hebben zijn kinderen ook baat bij zijn legaat aan het goede doel, vindt hij. 'Die organisatie doet er iets mee dat goed is voor de wereld. En dus voor hen.'

Steun van het gezin

Bobs vrouw en kinderen staan volledig achter zijn keuze om een deel van zijn erfenis na te laten aan een goed doel. ‘Mijn vrouw moest ik wel verzekeren dat onze kinderen op de eerste plek komen. Mijn ene dochter vindt het heel goed dat ik er zo goed over heb nagedacht, haar tweelingzus vindt het vooral heel lief. Alleen mijn zoon heeft een andere mening. Dus die moet ik nog op andere gedachten zien te brengen, haha.’

Gemoedelijk en laagdrempelig

Zijn testament laten opmaken was voor Bob nog gemakkelijker dan voor de meeste mensen, omdat hij via zijn familie met een notaris bevriend is. Een notariskantoor kiezen was dus eenvoudig, maar verder werd hij als een gewone klant behandeld. In tegenstelling tot het beeld dat sommige mensen bij een notaris hebben, vond hij de medewerkers en de gang van zaken allemaal ‘heel gemoedelijk en laagdrempelig.’

Bob heeft het goede doel van zijn keuze laten weten dat hij hen in zijn testament heeft opgenomen. Het is iets waar goede doelen prijs op stellen, maar wat hij sowieso gedaan

zou hebben: ‘Ze doen heel mooi werk en door ze op de hoogte te stellen heb ik mijn steun aan hen uitgesproken.’

Doe het meteen

Aan mensen die overwegen om ook na te laten aan een goed doel, heeft Bob een duidelijk advies: ‘Leg het zo snel mogelijk vast in een testament. Want op een gegeven moment kun je misschien zelf geen beslissingen meer nemen, bijvoorbeeld vanwege een ziekte. Als je je wensen hebt vastgelegd in je testament, dan geeft dat rust.’

fotografie: Mona van den Berg

Start het gesprek

Het is niet eenvoudig om met je dierbaren over je nalatenschap te praten, maar belangrijk is het wel. Toegift heeft een aantal vragen opgesteld om het gesprek op gang te brengen. Deze gespreksstarters zijn gratis te downloaden via toegift.nl. Scan hiervoor de QR-code met je telefoon.

A portrait of Tessa Romein, a woman with short, wavy grey hair, looking slightly to the right with a gentle smile. She is wearing a black top. The background is dark and out of focus, with a white wall visible on the left side.

‘Nalaten aan een goed
doel is voor mij een
logische keuze’

Tessa Romein (54) laat haar complete erfenis na aan een goed doel. Van die beslissing heeft ze nog geen seconde spijt gehad. ‘Ze doen geweldig werk. Iedere keer als ik hun blad lees word ik bevestigd in de juistheid van mijn beslissing.’

»Ik kreeg eigenlijk alleen maar positieve reacties. Mensen vinden het bijzonder of zelfs nobel. Dat vind ik wel grappig om te horen, want zo zie ik het zelf niet.«

8

Het zaadje werd geplant bij een veiling voor een goed doel. Tessa Romein raakte diep onder de indruk van hun werk en werd meteen donateur. Enige tijd later las ze in hun blad een oproep om dit goede doel in je testament op te nemen. Dat deed Tessa. Sterker, het goede doel is haar enige erfgenaam én executeur.

Bewust alleengaand

Die beslissing werd mede ingegeven door het feit dat ze geen kinderen heeft, die ook nooit heeft gewild en al een jaar of 15 bewust alleengaand is, vertelt Tessa (54). 'Ik denk dat de meeste mensen met kinderen weinig twijfel hebben over wat er met hun nalatenschap moet gebeuren. Ervan uitgaande dat mijn ouders eerder komen te overlijden dan ik, heb ik alleen mijn broer. Die heeft een prima inkomen, dus die hoeft niet noodzakelijkerwijs in mijn testament.'

Zekerheid

Tessa, die al 31 jaar werkzaam is als exportmedewerker bij een Scheveningse visrederij, is niet zo bezig met haar sterfelijkheid, zegt ze. 'Maar ik heb graag dat dingen goed geregeld zijn. Stel dat ik morgen tegen een Haagse tram loop en ik heb geen testament. Dan beslist de wet waar mijn nalatenschap naartoe gaat, en dat wil ik niet. Daarom heb ik een paar jaar geleden een testament laten opmaken, om zeker te weten dat, mócht ik komen te overlijden, mijn nalatenschap naar het goede doel gaat.'

Online notaris

Tessa zocht contact met het goede doel, met wie ze twee gesprekken voerde. 'Die verliepen heel prettig – ze zijn heel toegankelijk en namen er de tijd voor om mij alles uit te leggen.' Het goede doel wees haar op de mogelijkheid om door een online notaris een testament te

dat het executeurschap van het goede doel losstaat van het feit dat zij de enige erfgenaam zijn. 'Ik had ook iemand anders tot executeur kunnen benoemen.'

Positieve reacties

Tessa heeft haar naaste omgeving op de hoogte gebracht van haar beslissing om alles na te laten aan een goed doel. 'Ik kreeg eigenlijk alleen maar positieve reacties. Mensen vinden het bijzonder of zelfs nobel. Dat vind ik wel grappig om te horen, want zo zie ik het zelf niet. Voor mij is het een logische keuze. En iedere keer als ik het blad van het goede doel lees word ik weer bevestigd in de juistheid van mijn beslissing.'

fotografie: Mona van den Berg

9

laten opmaken. 'Ik wilde het zo voordelig mogelijk maken,' zegt Tessa daarover, 'en de dienstverlening van de door het goede doel aanbevolen notaris was uitstekend. Alles ging inderdaad online, al moest ik wel in eigen persoon komen ondertekenen op het notariskantoor. Dat moet omdat de notaris zich er in een gesprek persoonlijk van wil overtuigen dat iemand niet door deze of gene wordt gedwongen om bepaalde dingen in zijn of haar testament te zetten.'

Goed doel als executeur

Tessa heeft er ook voor gekozen om het goede doel executeur te maken. Dat wil zeggen dat het goede doel na haar overlijden alles regelt, van het opzeggen van abonnementen tot en met de verkoop van haar huis. Ze benadrukt

Meer verhalen van anderen?

Steeds meer mensen kiezen om aan een goed doel na te laten. Maar waarom kiezen zij hiervoor? Wat laten ze na en hoe hebben ze hun wensen bespreekbaar gemaakt? In de onderstaande verhalen vertellen diverse mensen openhartig over hun keuzes. Scan de QR-code of ga naar toegift.nl en laat je inspireren.

Waarschijnlijk ga je niet over één nacht ijs bij de beslissing aan wie of aan welke organisatie je je nalatenschap schenkt. Deze vragen helpen je om meer zicht te krijgen in je idealen en waaraan je wilt nalaten.

Inspiratievragen

om te ontdekken wat jouw idealen zijn.

Wat houdt mij bezig in het leven?

Waar maak ik me zorgen over?

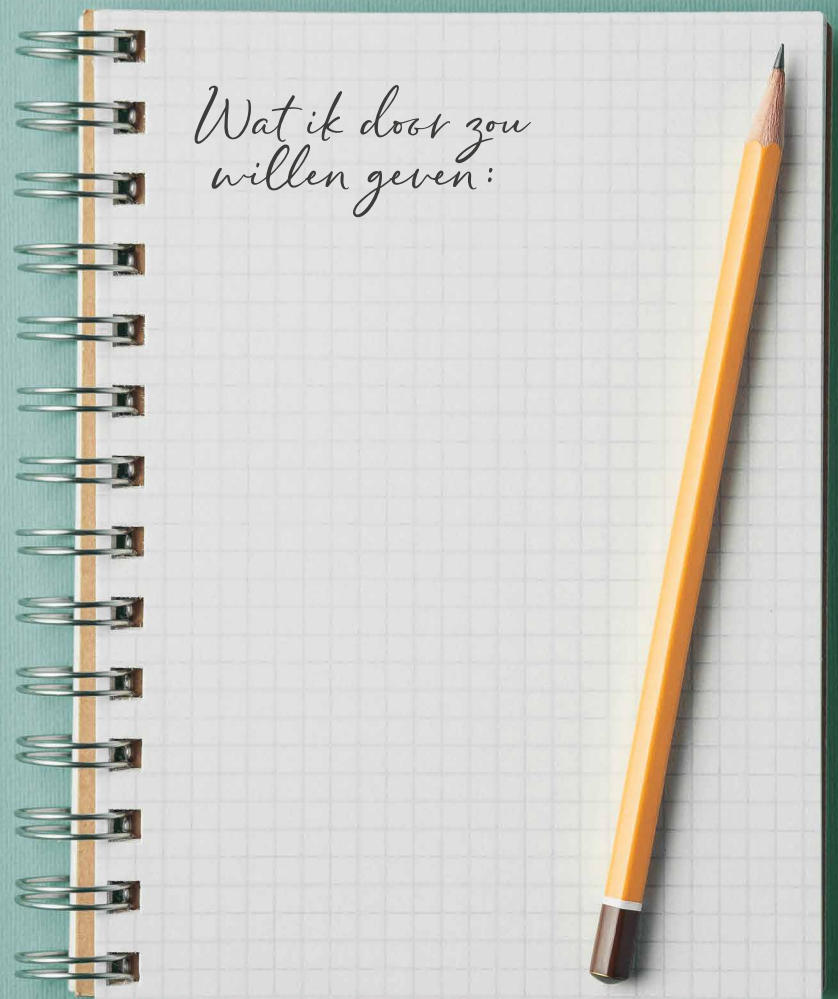
Wat vind ik echt belangrijk voor de toekomst?

10 Welke wijsheid of levenslessen wil ik meegeven aan de mensen die na mij komen?

Als ik de kans had om één wereldprobleem op te lossen, wat zou dat dan zijn?

Welke goede doelen zetten zich in voor wat ik belangrijk vind?

Hoe wil ik herinnerd worden?

*Wat ik door zou
willen geven:*

Zo kies je de juiste bestemming voor jouw nalatenschap

Welke dromen heb jij voor de wereld en de mensen om wie je geeft? Door na te laten aan een goed doel kun je de wereld een stukje mooier maken.

Je hebt vast wel eens nagedacht over hoe je zou willen dat de wereld er later uitziet. Door je nalatenschap (deels) aan een goed doel te schenken kun je hier uiting aan geven.

Voor welk goed doel kies je?

Je kunt één maar ook meerdere goede doelen opnemen in je testament. Ben je een natuurgenieter, dan kan jouw nalatenschap eraan bijdragen dat de natuur beter beschermd wordt voor de generaties die na jou komen. Of misschien wil je graag bijdragen aan de bestrijding van een bepaalde ziekte, of helpen de grote vraagstukken van deze tijd aan te

pakken. Op de website van Toegift vind je een handig overzicht van allerlei soorten erkende goede doelen. Je leest er alles over waar deze goede doelen zich voor inzetten, zodat je keuze gemakkelijk wordt.

Wordt mijn geld goed besteed?

Natuurlijk wil je weten of je nalatenschap goed terecht komt. Alle goede doelen die bij Toegift zijn aangesloten hebben de ANBI-status (Algemeen Nut Beogende Instelling). Dit betekent dat het goede doel geen erfbelasting over jouw nalatenschap te hoeft te betalen. Ook hebben al deze doelen de CBF-Erkenning, wat inhoudt dat er wordt gecontroleerd of het goede doel zorgvuldig met de financiën omgaat en of ze het geld daadwerkelijk inzetten waar het voor bedoeld is. Zo weet je dat jouw nalatenschap in goede handen is.

Je herkent goede doelen met een ANBI-status en CBF-erkenning aan deze logo's.

Handige checklist: wat laat jij allemaal na?

Een nalatenschap bestaat meestal uit veel meer dan we in eerste instantie denken. Naast voor de hand liggende zaken zoals de spaarrekening, een eigen huis en de auto, hebben we vaak een flinke inboedel. Ook online bezitten we van alles. We helpen je op weg om dit beter in kaart te brengen.

Je hebt misschien al nagedacht over het vermogen dat je nalaat en wie straks dat ene bijzondere schilderij of sieraad van oma krijgt. Maar weet je wat je daarnaast nog allemaal bezit? Van de spullen in de garage tot de zolder en allerlei praktische zaken? Neem de tijd om het allemaal in kaart te brengen zodat je een volledig overzicht hebt van je nalatenschap.

Sander van der Meer, expert Digitale Nalatenschap

“Je kunt je nabestaanden helpen door de toegang tot je accounts en telefoon te delen. Denk vooraf ook na wat er met elk account moet gebeuren. Als je niets doet, blijft je Facebookaccount met al jouw foto’s gewoon online staan.”

Checklist en handige vragen om je bezittingen te inventariseren.

✔ Je woning, vakantiewoning of caravan.

Staat de (huur)woning op jouw naam of ook op die van je partner? Heb je de hypotheekakte en -overzicht, de WOZ-waarde en eventueel een recent taxatierapport op een centrale plek verzameld? Zijn er schulden en/of verzekeringen aan de woning verbonden?

✔ Je vermogen, maar ook schulden

Verzamel de (digitale) afschriften van je betaal- en spaarrekening. Misschien zijn er nog andere plekken waar je vermogen bezit, zoals je pensioenfonds, aandelen, obligaties of cryptomunten. Maak een overzicht van lopende leningen en ook kredieten, bijvoorbeeld van online aankopen. Denk ook aan een schuld op de creditcard of een openstaande belastingenschuld.

✔ Vervoersmiddelen

Ben je in het bezit van een auto, motor, boot, (elektrische) fiets of misschien een oldtimer? Zorg dat je de kentekenbewijzen paraat hebt. Van waardevolle vervoersmiddelen kun je alvast de waarde opvragen, bijvoorbeeld bij de garage of dealer.

✔ Inboedel

Dit zijn niet alleen je meubels, maar ook antiek, kunstwerken of een bijzondere verzameling. Waardevolle spullen kun je alvast bij een veilinghuis of expert laten taxeren. Ook spullen van de kinderen die je nog in huis hebt vallen onder de inboedel.

✔ Spullen van emotionele waarde

Misschien is er een familielid of bekende die erg gesteld is op iets dat jij bezit? Met een codicil kun je regelen dat dit naar deze specifieke persoon gaat (Meer uitleg over het codicil vind je op pagina 20).

✔ Huisdieren

Bij wie is je huisdier het beste af als jij er straks niet meer bent? Als je niets vastlegt gaat je huisdier automatisch naar je erfgenamen, dus denk hierover na en bespreek dit met degene die jij je huisdier toevertrouwt.

✔ Je digitale nalatenschap

Je digitale nalatenschap bestaat uit alle online accounts, gegevens en bedragen die je achterlaat na overlijden. Denk bijvoorbeeld aan je socialmedia-accounts, cloudopslag, cryptomunten, online abonnementen en je mobiele telefoon. Het is belangrijk om je wensen voor deze digitale nalatenschap vast te leggen, bijvoorbeeld in een testament.

13

Doe de online check!

Kijk voor de volledige checklist op de website, of scan de QR-code.

Nalaten aan een goed doel? Vraag het de notaris!

Als je wilt nalaten aan een goed doel, heb je een testament nodig. Maar soms vinden mensen de drempel om naar een notaris te stappen te hoog. Dat is ergens begrijpelijk, maar toch nergens voor nodig, zegt notaris Yvonne Vleeshouwers. ‘De meeste notarissen zijn gewoon heel aardige, toegankelijke mensen.’

14

Ze zit al 28 jaar in het vak, eerst als kandidaat-notaris en sinds 12 jaar als notaris bij een notariskantoor in Rosmalen. Daarnaast begon ze als vrijwilliger in Den Bosch het Sociaal Notariaat, voor mensen die geen notaris kunnen betalen of er niet naartoe durven, omdat ze denken dat het te ingewikkeld voor ze is. Het is prachtig werk, zegt Yvonne. ‘Je kunt veel voor mensen betekenen bij belangrijke momenten in hun leven, zoals het opmaken van een testament. Ik vind het mooi dat mensen je hun vertrouwen schenken.’

Moeilijke taal

‘Als mensen willen nalaten aan een goed doel, moeten ze een testament laten opmaken. Maar sommigen zijn daar een beetje huiverig voor. Daar zijn allerlei redenen voor’, zegt

Yvonne. ‘Misschien ook wel omdat de notaris een chique imago heeft en moeilijke taal gebruikt. Maar de meeste notarissen die ik ken zijn heel toegankelijke mensen.’

Goed gevoel

Maar hoe vind je nou een toegankelijke notaris? Yvonne: ‘Kijk eerst eens op de website van een notariskantoor. Als ze zich vooral bezighouden met familierecht, dan is dat een goed teken. Een ander goed teken is of ze een gratis informatief gesprek aanbieden – veel kantoren doen dat. Als je tijdens dat gesprek een goed gevoel krijgt, dan kun je met ze verder.’

Niet verplicht

Een testament laten opmaken is niet verplicht. In de wet is al veel geregeld. Maar het is zeker aan te bevelen voor bijvoorbeeld mensen zonder kinderen, die wel veel neven en nichten hebben, zegt Yvonne. ‘Die zijn dan volgens de wet allemaal erfgenaam en mogen meebeslissen, en moeten dan uiteindelijk allemaal akkoord geven. In zo’n geval is het zinvol een executeur te benoemen, en daar heb je een testament voor nodig.’

Nalaten aan een goed doel

Als je wilt nalaten aan een goed doel heb je ook een testament nodig. Nalaten aan een goed doel kan op twee manieren, zegt Yvonne. 'Je kunt een schenking opnemen in je testament; dat heet dan een legaat. Een legaat kan geld zijn, maar bijvoorbeeld ook een schilderij. Als je één of meer goede doelen tot erfgenaam benoemt, beslissen die over wat er moet gebeuren met bijvoorbeeld de aandelen of de verkoop van het huis. Ik zou dan wel met de notaris overleggen waar je inboedel naartoe gaat. Want goede doelen hebben geen emotionele band met die spullen en familie misschien wel.'

Goed doel betaalt geen erfbelasting

Veel mensen willen weten of je je familie mag onterven, zegt Yvonne. 'Ja, dat mag. Alleen met betrekking tot je kinderen zijn er meer en strengere regels. Maar verder mag je nalaten aan wie je wilt en alles aan een goed doel schenken. Vaak willen mensen ook weten hoe het zit met de belastingen. Dat is het mooie van goede doelen. Als ze een ANBI-status hebben, betalen ze geen erfbelasting. Daarentegen betalen bijvoorbeeld neven en nichten 30 procent, al is er een vrijstelling van 2500 euro.'

Kosten

Er zijn geen vaste tarieven voor het laten opmaken van een testament, maar bij Yvonne's kantoor begint het bij ongeveer 500 euro. Om kosten te besparen, laten mensen soms hun testament opmaken bij een online notaris.' zegt Yvonne. Ook als je je testament laat opmaken door een online notaris, zul je altijd fysiek naar het notariskantoor moeten om je handtekening te zetten.

fotografie: Mona van den Berg

Yvonne Vleeshouwers, notaris

»De notaris legt niet alleen vast maar denkt ook mee over wat er allemaal mogelijk is.«

15

Zo kiest u een notaris

Lees de tips op toegift.nl/notariskiezen

ANBI-status

Een ANBI is een **A**lgemeen **N**ut **B**eogende **I**nstelling. Een instelling kan alleen een ANBI zijn, als ze zich nagenoeg geheel inzet voor het algemeen belang. Alle goede doelen die bij Toegift zijn aangesloten hebben een ANBI-status. Alleen als een goed doel beschikt over de ANBI-status hoeven ze geen erfbelasting te betalen over een schenking uit nalatenschap.

O, zit dat zo!

Er komt best veel kijken bij het opstellen van een testament, maar gelukkig is het met de juiste voorbereiding heel goed te doen. In dit hoofdstuk beantwoorden we vragen over de belangrijkste zaken rondom een testament.

■ Wat is een testament?

Een testament is een document waarin staat beschreven wat jij wilt dat er gebeurt met al jouw eigendommen, geld en schulden als je komt te overlijden. Iedereen van 16 jaar of ouder mag een testament laten opmaken bij een notaris. Het testament wordt vervolgens geregistreerd bij het Centraal Testamentenregister.

■ Wat is het verschil tussen een erfstelling en een legaat?

Bij een erfstelling wordt een persoon, organisatie of een goed doel benoemd tot erfgenaam. Nadat alle kosten, schulden en legaten zijn afgetrokken van het vermogen, wordt de overgebleven nalatenschap verdeeld onder de erfgenamen. Een legaat is een bepaling in je testament, waarbij je aan een persoon of een goed doel iets specifiek nalaat. Dat kan om geld gaan (een vast bedrag of een percentage van je nalatenschap), maar bijvoorbeeld ook een meubelstuk of een schilderij.

■ Wat kost het opstellen van een testament?

De notariskosten voor een testament verschillen per kantoor. Het begint bij circa € 400 inclusief btw. De kosten voor een

testament bij online notarisdiensten liggen tussen de € 240 en € 300. Je persoonlijke situatie en wensen bepalen grotendeels de uiteindelijke prijs.

■ Kan ik mijn testament wijzigen?

Ja. Je testament wijzigen doe je bij de notaris. Het is verstandig om eens in de vijf jaar je testament opnieuw te bekijken en zo nodig aan te passen aan je situatie.

■ Hoe lang blijft een testament geldig?

Een testament is geldig totdat je een nieuw testament laat opmaken en daarbij het oude testament intrekt.

■ Hoeveel erfbelasting moeten mijn erfgenamen gaan betalen?

Erfgenamen moeten in bepaalde gevallen erfbelasting betalen wanneer ze een erfenis krijgen. Hoeveel erfbelasting de erfgenamen moeten betalen, hangt af van de relatie met de overledene en van het bedrag dat men erft. Ga naar de site van de Belastingdienst en zoek 'Rekenhulp erfbelasting' of scan deze QR-code om een exacte berekening te maken.

■ **Waarom betalen goede doelen geen erfbelasting?**

Goede doelen met een ANBI-status (Algemeen Nut Beogende Instelling) hoeven geen erfbelasting te betalen over een erfdeel of legaat, omdat zij het algemeen nut beogen. Daardoor kunnen goede doelen hun erfdeel of legaat voor de volle 100 procent inzetten voor hun doelstelling.

■ **Wat gebeurt er als ik geen testament laat opmaken als ik een partner en kinderen heb?**

- 18 Als je een echtgenoot of geregistreerd partner en kinderen hebt, is de wettelijke verdeling van toepassing. Dan gaat je nalatenschap eerst naar je partner en krijgen de kinderen hun deel pas na overlijden van je partner. De langstlevende partner krijgt de nalatenschap waarbij de kinderen een vordering krijgen ter grootte van hun erfdeel.

■ **Ik heb geen testament en geen partner en/of kinderen. Wat gebeurt er dan?**

Je ouders, broers en zussen zijn dan je wettelijke erfgenamen. Zijn die er ook niet? Dan erven je grootouders, ooms, tantes, neven en nichten. Zonder testament moeten deze erfgenamen wel allemaal worden opgezocht. Hier zijn kosten aan verbonden, die ten koste van de erfenis gaan. Een testament voorkomt deze onnodige kosten voor het zoeken naar

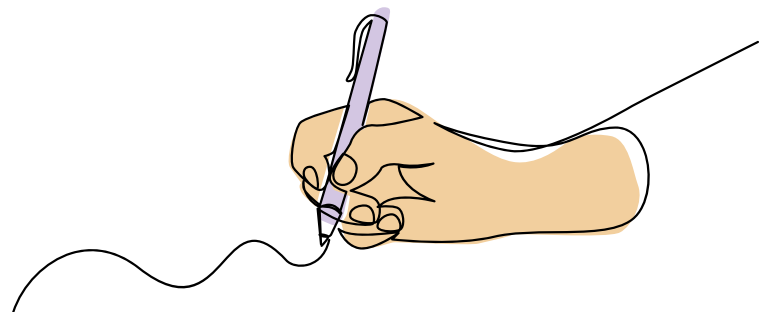
erfgenamen. Als je geen familie hebt of als er geen wettelijke erfgenamen zijn, dan gaat je nalatenschap, na 20 jaar, naar de staat. Als je zelf exact wil bepalen wie je erfgenamen zijn, dan heb je een testament nodig waarin je vastlegt aan wie je je bezittingen wilt nalaten. Op die manier kun je bijvoorbeeld ook voorkomen dat (verre) familieleden tegen je zin in erfgenaam worden.

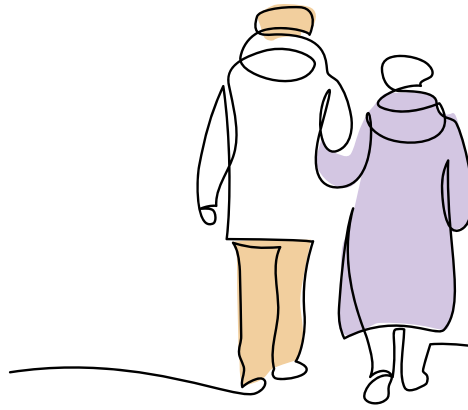
■ **Ik ben niet getrouwd en heb geen geregistreerd partnerschap. Maar ik woon wel samen. Heeft mijn partner recht op mijn erfenis?**

Niet automatisch. Je kunt je erfenis niet regelen in je samenlevingscontract. Als je elkaars erfgenaam wilt zijn, moet je een testament laten opmaken. Daarin leg je vast dat je partner je erfgenaam is.

■ **Kan ik zelf een handgeschreven testament maken?**

Nee. Dat wil zeggen: je kunt het wel doen, maar het is niet rechtsgeldig. Alleen een testament dat je door een notaris laat opmaken is rechtsgeldig.

■ Wat is een codicil? En wat is het verschil met een testament?

Een codicil is een door jou met de hand geschreven document, met datum en handtekening. Daarop kun je een beperkt aantal zaken rechtsgeldig vastleggen, zonder dat je daarvoor naar de notaris hoeft. Het gaat hierbij alleen om de wensen voor je uitvaart en de verdeling van je inboedel en sieraden en eventuele eigendommen met een emotionele waarde. Je kunt in een codicil geen geld nalaten of erfgenamen aanwijzen. Daarvoor heb je een testament nodig en dat kun je alleen laten opmaken door een notaris.

■ Is het mogelijk om mijn kinderen en andere wettelijke erfgenamen te onterven?

Ja, dat kan. Een ouder kan zijn/haar kind(eren) in het testament onterven. Andere wettelijke erfgenamen kun je ook onterven. Maar als je je kind ontferft, kan hij/zij/hen toch een deel van jouw erfenis opeisen. Dat deel heet de legitieme portie, waar je als kind altijd recht op hebt. Je kind moet het wel op tijd en volgens de regels opeisen.

■ Kan ik mijn testament helemaal intrekken?

Ja, dat kan altijd. Ook daarvoor moet je naar de notaris. Soms trekken ex-partners hun testaments (waarin ze aan elkaar nalaten) in. Dat kun je doen zonder dat je ex-partner erbij is. Hij of zij hoeft zelfs niet op de hoogte te worden gesteld.

■ Wat is een levenstestament?

In een levenstestament leg je vast wie jouw financiële, medische en persoonlijke zaken zal regelen als je dit zelf niet meer kunt. Ook een levenstestament maak je met een notaris. Een levenstestament is alleen geldig tijdens je leven en dus niet na je overlijden. Wat er met je nalatenschap moet gebeuren na je overlijden, leg je vast in een testament.

■ Hoeveel goede doelen kan ik opnemen in mijn testament?

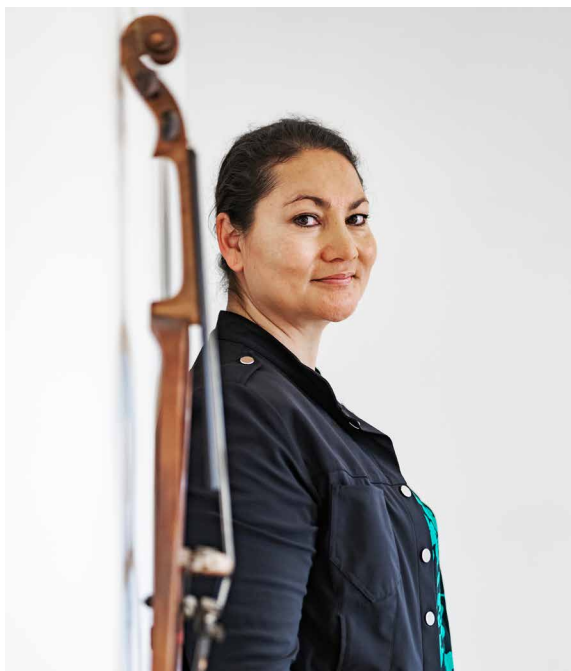
Er is geen beperking in de hoeveelheid goede doelen die je wil opnemen. Denk wel goed na over wat je ieder goed doel wil nalaten.

19

Hoe vind ik een goede executeur?

Nickey Smelt is professioneel executeur. Ze helpt goede doelen die tot executeur zijn benoemd met het afwickelen van nalatenschappen. ‘Een executeur zorgt voor alles na iemands overlijden, van de uitvaart tot en met het leeghalen van het huis.’

Nickey Smelt, executeur

Toen ze als fiscaal jurist nog bij een belastingadvieskantoor werkte, vond ze het dankbaar werk om familiebedrijven bij te staan. Het ging dan bijvoorbeeld om overdrachten aan de jongere generatie, maar ook om de voorbereiding op het overlijden van de directeur-groootaandeelhouder. ‘Ik vond het ontzettend leuk om mensen op dat gebied te kunnen helpen,’ zegt Nickey Smelt. Zo rolde ze in het vak van executeur. Inmiddels heeft

ze een eigen bedrijf, Executeursdiensten BV, waarmee ze met name goede doelen bijstaat die tot executeur zijn benoemd.

‘Een executeur regelt alles [zie kader] na iemands overlijden, van de uitvaart tot en met de verkoop van de woning en de aangiftes inkomsten- en erfbelasting,’ legt Nickey uit. ‘En we vergeten bijvoorbeeld ook de huisdieren niet. Het is belangrijk dat mensen hun executeur laten weten dat er huisdieren zijn en wat de executeur daarmee moet doen.’

Nickey’s tips

Als je in je testament een professionele executeur wilt benoemen, zijn er een aantal dingen waar je op moet letten, zegt Nickey. ‘Begin met uit te zoeken of iemand een gedegen financiële achtergrond en juridische kennis heeft. Daarnaast vind ik het niet verstandig om met een eenpitter in zee te gaan, maar met een grotere partij met meer medewerkers. Stel je hebt een eenpitter tot executeur benoemd, dan kan die persoon al overleden zijn tegen de tijd dat jijzelf komt te overlijden. Dan moeten de erfgenamen jouw nalatenschap zelf gaan afwickelen. Tot slot is het aan te raden om in het testament de mogelijkheid tot indeplaatsstelling op te nemen.’ Dat laatste betekent dat als iemand het executeurschap niet kan of wil uitvoeren, diegene iemand anders in de plaats kan stellen die de nalatenschap gaat afwickelen. Een derde tip van Nickey gaat over de kosten: ‘Het is niet nodig om een bedrag vooraf te betalen aan de executeur. Een professionele executeur werkt altijd op uurbasis, dus

de factuur kan pas worden opgemaakt nadat de nalatenschap is afgewikkeld. Het is wel normaal om te betalen voor een adviesgesprek.’

Een goed doel als executeur

Als je wilt nalaten aan een goed doel, kun je in je testament laten vastleggen dat het goede doel een legaat krijgt of tot erfgenaam wordt benoemd. Je kunt daarnaast ook in je testament opnemen dat het goede doel executeur wordt. Het is verstandig om dit met het goede doel te bespreken, zodat de voorwaarden hiervoor duidelijk zijn en je jouw wensen kenbaar kunt maken. ‘De meeste

goede doelen hebben de expertise om nalatenschappen af te wikkelen niet in huis en kiezen er daarom voor om een professionele executeur in de arm te nemen’, zegt Nickey hierover.

Belangrijk advies

Nickey heeft nog een heel belangrijk advies. ‘Als je een goed doel in je testament tot executeur hebt benoemd, zorg er dan voor dat dat goede doel zo snel mogelijk van jouw overlijden op de hoogte wordt gesteld. Bespreek met je dierbaren of iemand in jouw naaste omgeving, zoals een buurvrouw of huisarts, dat zij het goede doel bellen wanneer je overleden bent. Anders heb je kans dat jouw dossier zomaar een paar weken bij een notaris of gemeente blijft liggen. Intussen word jij dan begraven door de gemeente, waarbij geen rekening wordt gehouden met jouw wensen, terwijl de executeur daar wél van op de hoogte is.’

fotografie: Mona van den Berg

21

Executeurs met *, ** of ***

Eén-ster-executeur

Uitvaartexecuteur: regelt alleen de begrafenis of crematie.

Twée-sterren-executeur

Beheersexecuteur: beheert de nalatenschap, int vorderingen en voldoet schulden. Hij/zij mag de nalatenschap niet verdelen onder de erfgenamen. Dit dient te gebeuren door een notaris.

Drie-sterren-executeur

Executeur-afwikkelingsbewindvoerder: heeft de meeste bevoegdheden en mag alles regelen. Deze mag het huis verkopen en de nalatenschap verdelen onder de erfgenamen.

Meer dan één executeur aanstellen

Je kunt voor je uitvaart een andere executeur kiezen dan voor het beheer en de afwikkeling van de nalatenschap. Je kunt bijvoorbeeld je familie de uitvaart laten organiseren en de rest toevertrouwen aan een professionele executeur.

Executeur uit eigen omgeving

Weet dat het ook mogelijk is om iemand uit je familie of andere naasten aan te stellen tot executeur. Het is dan wel belangrijk dat je iemand aanstelt die enig financieel inzicht heeft en je diegene dit volledig toevertrouwt. Daarnaast is het verstandig om dit te bespreken met de betreffende persoon. Hiermee kunnen kosten worden bespaard. Houdt er echter wel rekening mee dat het afwikkelen van een nalatenschap veelomvattend is. Veel mensen willen hun dierbaren hier niet mee belasten en kiezen voor een professionele executeur. Dan zijn ze direct verzekerd van een efficiënte afhandeling.

Zo ga je goed voorbereid naar de notaris

Als je op een rijtje hebt wat je aan wie wilt nalaten, is het tijd voor een bezoek aan de notaris. Die helpt je om je testament op te stellen. Met een goede voorbereiding verloopt het gesprek soepel. Zo pak je het aan.

Een bezoek aan de notaris is niet iets dat je iedere dag doet. Er moeten belangrijke zaken worden besproken. Daarom is het handig om je goed voor te bereiden; schrijf al je vragen op en neem de benodigde papieren mee. Heb je de juiste informatie paraat, dan kun je de meeste vragen waarschijnlijk goed beantwoorden en bespaar je tijd en kosten.

22

Dit doet de notaris voor je

De notaris helpt je om jouw wensen voor later op papier te zetten en zorgt er daarnaast voor dat dit wettelijk gezien ook kloppend is. Daarnaast zorgt de notaris ervoor dat het testament wordt opgenomen in het Centraal Testamentenregister.

Codicil, legaat en erfstelling

Voordat je een testament wil gaan opstellen is het goed om te weten wat de verschillende mogelijkheden zijn om iets na te laten. Dat kan middels 3 opties; een codicil, een legaat of een erfstelling. We leggen de verschillen hieronder uit.

■ Codicil

Met een codicil kun je spullen uit je inboedel, sieraden en kleding aan iemand nalaten. Daarnaast kun je hiermee ook de wensen voor je uitvaart vastleggen. Het is een handgeschreven brief waarin je toelicht wie wat krijgt. Let erop dat je het codicil voorziet van een datum en je handtekening. Het is belangrijk om te weten dat je met een codicil geen geldbedragen of onroerend goed kunt nalaten. Wil je dit wel, dan is het opstellen van een testament bij de notaris noodzakelijk.

■ Legaat

Met een legaat, een bepaling in je testament, kun je geldsommen (vaste bedrag of percentage van je nalatenschappen) en waardevolle spullen nalaten aan mensen of organisaties die geen erfgenaam zijn.

■ Erfstelling

Bij een erfstelling wordt een persoon, organisatie of een goed doel benoemd tot erfgenaam. In dat geval worden alle kosten, schulden en legaten afgetrokken van het vermogen, en de overgebleven nalatenschap wordt verdeeld onder de erfgenamen. De verdeling hiervan tussen verschillende erfgenamen kun je zelf bepalen.

De notaris kan je adviseren wat in jouw geval de beste optie is.

Stappenplan

voor het gesprek bij de notaris.

01 De voorbereiding

Zoek voorafgaand aan het gesprek met de notaris zoveel mogelijk uit: verzamel papieren over je woning, je persoonsgegevens, vermogen en eventuele schulden en verzekeringen. Ook is het handig om je laatste aangifte inkomstenbelasting uit te draaien. Dit geeft inzicht in je inkomsten en je vermogen. Heb je een bedrijf, zorg dan ook voor een uitdraai van de Kamer van Koophandel inschrijving. Maak ook een zo gedetailleerd mogelijk overzicht van wat je gaat nalaten: je inboedel, auto, huisdieren (Zie hiervoor ook hoofdstuk 4). Zet ook de goede doelen die je wilt opnemen in je testament op een rijtje. Neem deze papieren mee als je naar de notaris gaat.

02 Bespreek je wensen met je naasten

Als iemand overlijdt moet er veel geregeld worden. Het is een moeilijke tijd voor nabestaanden en soms ontstaan er spanningen over de verdeling van de erfenis. Het is raadzaam om alvast met je naasten te bespreken wat je met je nalatenschap van plan bent. Als je hart uitgaat naar een goed doel, begrijpen mensen vaak goed dat je (een deel van) je erfenis daaraan wilt schenken. Bespreek ook met je partner hoe jullie omgaan met jouw nalatenschap.

03 Beslis wie straks de erfenis afwikkelt

De executeur is betrokken bij het regelen van de uitvaart, het verdelen van de erfenis en het afhandelen van eventuele schulden en het verdelen van de erfenis. De executeur kan een bekende zijn, je kunt een professionele executeur aanwijzen, maar ook de notaris kan als executeur optreden. Laat je alles aan het goede doel na, dan kun je informeren of deze als executeur wil optreden.

04 Maak een overzicht van wat je nalaat en aan wie

We bezitten vaak veel meer dan we denken. Maak alvast een overzicht van al je bezittingen en wie je wat wilt nalaten. In hoofdstuk 4 helpen we je hierbij op weg. Een nalatenschap aan een goed doel hoeft overigens niet alleen uit geld te bestaan. Je kunt ook je woning of een bijzondere kunstverzameling nalaten.

23

Welke zaken zijn er van belang in jouw situatie?

Scan de QR-code en doe de gratis TestamentTest.

foodwatch

Foodwatch is een onafhankelijke stichting die opkomt voor jouw recht op eerlijk, veilig en gezond voedsel dat noch mens, noch milieu schaadt.

Ieder mens heeft een wettelijk recht op toegang tot eerlijk, veilig en gezond voedsel. Helaas is de realiteit voor veel mensen anders. De supermarkten liggen vol met misleidende voedselverpakkingen, ultra-bewerkte producten en met pesticiden bespoten voedingsmiddelen. Daarbij wordt het ook steeds minder betaalbaar.

Foodwatch is dé onafhankelijke voedselwaakhond. Wij geven consumenten een stem en komen op voor transparantie in de voedselindustrie. Voor verpakkingen zonder misleiding, zonder gif en zonder leugens. Zo pakken we bedrijven als Nestlé aan die frauderen met mineraalwater, roepen we de Europese Unie op tot strengere regels rondom schadelijke stoffen, en roepen we een halt toe aan kindermarketing.

Wij doen onderzoek, informeren consumenten, en zetten de politiek onder druk. Zo biedt Foodwatch een belangrijk tegenwicht tegen de macht van de voedselindustrie. Een strijd van de lange adem, maar wel met succes.

Jij kunt helpen om het recht op voedsel te blijven verdedigen. Om onafhankelijk te blijven neemt Foodwatch geen geld aan van de overheid of de voedselindustrie. Ons werk is dus afhankelijk van donaties van mensen zoals jij. Nu, en in de toekomst.

Meer weten?

Voor vragen over nalaten aan Stichting Foodwatch Nederland kunt u direct contact opnemen met:

Nicole van Gemert

020 - 7741079

contact@foodwatch.nl

www.foodwatch.nl

Deze gids is een uitgave van Toegift.nl in samenwerking met foodwatch.

Toegift.nl is een samenwerkingsverband van meer dan zeventig CBF erkende goede doelen. Al sinds 2016 voeren we een succesvolle landelijke campagne die miljoenen Nederlanders inspireert om na te laten aan een goed doel.

toegift.nl
Een goed doel in je testament